

TALE

7. januar 2009

J.nr. 20080075489

VG/JGJ

Ministerens mundtlige besvarelse af samrådsspørgsmål F fra Arbejdsmarkedsudvalget den 14. januar 2009 om støj i daginstitutioner og skoler

Spørgsmål F:

Ministeren bedes redegøre for, hvad regeringen vil gøre for at nedbringe støjbelastningen for børn, pædagoger og lærere i daginstitutioner og folkeskoler. Ministeren bedes herunder redegøre for:

- hvad regeringen vil gøre for at forbedre arbejdsmiljøet, så færre børn, pædagoger og lærere uden mulighed for brug af høreværn, mv. udsættes for belastende støj og taber i trivsel, motivation og kreativitet og i stedet risikerer stress, hjertekarsygdomme og i værste fald død,
- hvad regeringen vil gøre for, at børns indlæring i daginstitutioner og folkeskoler ikke hæmmes af støjbelastninger,
- hvad regeringen vil gøre for at undgå at støj i særlig grad belaster læringssvage børn, da de hæmmes mere i indlæring i støjfyldt miljø end velbegavede børn.

Svar:

Udvalget har bedt mig redegøre for, hvad vi i regeringen vil gøre for at nedbringe støjbelastningen for børn, pædagoger og lærere i daginstitutioner og folkeskoler.

Det korte svar er: Regeringen vil gøre rigtig meget – både nu og fremover. Vi er allerede i fuld gang med en række initiativer, der skal nedbringe støjbelastningen ikke bare i daginstitutioner og folkeskoler, men på alle arbejdspladser.

Men inden jeg redegør for disse initiativer, vil jeg sige lidt om, hvad forskerne siger om støj.

Der kan være mange årsager til, at nogle mennesker mister noget af høresansen: Årsagen kan fx være, at man har arbejdet med meget støjende maskiner eller meget høj musik.

Høretab kan også skyldes sygdom eller være aldersbetinget eller genetisk bestemt - og dermed have lidt eller intet at gøre med, om den enkelte har været udsat for høreskadende støj på arbejdet.

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø - NFA - gennemfører hvert 5. år interviews om arbejdsmiljø. Pædagoger og skolelærere er blandt de jobgrupper, der hyppigst angiver, at de er udsat for støj, og som også melder om problemer med nedsat hørelse, tinnitus og lydoverfølsomhed. NFA formoder, at problemerne bl.a. kan skyldes utilstrækkelige akustiske forhold i en række daginstitutioner og skoler.

Samtidig er det dog også sådan, at de målinger, Arbejdsmedicinsk Klinik i Århus har foretaget af støjbelastningen på udvalgte daginstitutioner og skoler, ikke ligger så højt, at de kan forklare de problemer med hørelsen, som de ansatte oplyser, at de har.

Med andre ord: Lærernes og pædagogernes problemer med hørelsen har flere årsager og skyldes ikke kun støjniveauet, men også de akustiske forhold.

Castberggård Job- og Udviklingscenter gennemfører i øjeblikket en undersøgelse af høre- og støjskader hos pædagoger i Vejle-området. Den undersøgelse blev for nogle måneder siden også omtalt i medierne.

De foreløbige resultater indikerer, at der *kan* være et problem. Men der mangler stadig målinger, før der kan konkluderes endeligt. De afsluttende målinger forventes gennemført her i foråret.

I perioden 2000-2005 blev der i alt anmeldt 80 hørenedsæt-
telser fra dag- og døgninstitutioner og 108 fra undervisning
og forskning til Arbejdstilsynet. Til sammenligning blev der
inden for branchegrupperne Jern- og metalvareindustri og
Maskinindustri anmeldt henholdsvis 516 og 494 hørenedsæt-
telser.

Men det skal ikke handle om, hvorvidt lærere og pædagoger
er mere eller mindre udsatte for støj eller har flere eller færre
støjskader end andre jobgrupper.

Hovedpointen er, at støj er et arbejdsmiljøproblem, som skal
tages meget alvorligt, og derfor er støj et af de fire arbejds-
miljøproblemer, som regeringen har givet særlig prioritet
frem til og med 2010.

Der skelnes mellem to former for støj:

- høreskadende støj
- og generende støj

Den høreskadende støj – det er den støj, der fx kan stamme
fra larmende maskiner.

Den generende støj – det er den støj, som fx lærere og pæda-
goger typisk er udsat for.

I regeringen har vi ikke alene valgt, at støj skal have særlig
prioritet i forhold til andre arbejdsmiljøproblemer. Vi har og-
så opstillet konkrete mål for indsatsen i forhold til støj frem
til udgangen af 2010.

- Antallet af ansatte, der er udsat for høreskadende støj,
skal reduceres med 15 % inden udgangen af næste år.
- Antallet af ansatte, der er udsat for generende støj, skal
reduceres med 10 % inden udgangen af næste år.

Det er ambitiøse mål, som viser, at vi tager problemet meget alvorligt. Når 2010 er gået, vil vi måle på, om målene blevet nået. Og I vil naturligvis blive orienteret om, hvordan det gik ikke bare med målene på støj-området, men også på de øvrige prioriterede områder.

Arbejdstilsynet screener arbejdsmiljøet, herunder støjproblemerne, i samtlige daginstitutioner i perioden 2005-2010. Skoler screenes i perioden 2005 til sommeren 2009.

I perioden fra 2005 frem til 1. december i år har Arbejdstilsynet besøgt ca. 4.500 daginstitutioner. Arbejdstilsynet har givet ca. 200 påbud og 200 vejledninger om støj og dårlige akustiske forhold. Et påbud er et krav om, at forholdene skal bringes i orden inden for en given tid.

Tilsvarende har Arbejdstilsynet besøgt ca. 1900 folkeskoler og andre skoler, hvor undervisningen foregår på folkeskoleniveau. Her har Arbejdstilsynet givet ca. 170 påbud og 120 vejledninger.

I 2007 var det netop på disse to områder, at Arbejdstilsynet gav flest reaktioner, bl.a. påbud, i forhold til støj.

Det viser, at Arbejdstilsynet griber ind, i forhold til støj i fx daginstitutioner og skoler, når der er problemer, som kræver, at der gribes ind.

Det er ikke alene Arbejdstilsynet, som har fokus på støj. Også Økonomi- og Erhvervsministeriets bygningsreglementet, som kommunerne skal overholde, når de bygger nyt, indeholder krav til bl.a. akustikken i daginstitutioner og skoler. Sidste år blev kravene i bygningsreglementet skærpet i forhold til det tidligere reglement fra 1995.

Heldigvis er der mange muligheder for at dæmpe støjen i daginstitutioner og skoler. Fx ved at

- opsætte lydabsorberende materiale på lofter,
- adskille støjende og ikke-støjende aktiviteter samt
- sørge for, at børnene kommer ud at lege.

Det er kommunernes ansvar at sørge for at arbejdsmiljøproblemer med støj i skoler og daginstitutioner løses. Hvordan kommunerne bruger pengene på de enkelte folkeskoler og daginstitutioner i en kommune, det hverken kan eller vil vi blande os i fra regeringens side.

I Arbejdstilsynets Arbejdsmiljøvejvisere for undervisning og for dag- og døgninstitutioner for børn og unge er der råd om, hvordan institutionerne kan identificere støjproblemerne, og hvordan problemerne kan afhjælpes. Branchearbejdsmiljørådene udgiver også materiale med gode råd.

Afslutningsvis vil jeg blot opsummere,

- at støj er et af de arbejdsmiljøproblemer, som regeringen tager meget alvorligt, og at netop støj derfor er et blandt fire højt prioriterede områder
- at Arbejdstilsynet screener samtlige daginstitutioner og skoler, og at tallene viser, at Arbejdstilsynet griber ind med fx påbud, når der grundlag for det
- at reglerne i bygningsreglement om akustik i daginstitutioner og skoler i 2008 er blevet skærpet
- og at der – heldigvis – er mange muligheder for at dæmpe støjen i daginstitutioner og skoler.